

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN- ÉS GÖRÖG-SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 2 kr. (4 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt. fél 8 frt. negyedrés 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti. A dijak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

HIVATALOS RÉSZ.

Kivonat az egyházmegyei körlevelekből.

Veszprém-egyházmegye.

312. isk. sz. Zalamegye közigazgatási bizottságának 1468/94. szám alatt kiadott és a fatenyésztésre vonatkozó határozatát tudomás és kellő mihez tartás végett ezennel közlöm.

Utasítás. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t. cz. 45. §-ának rendelkezése alapján a községi faiskola-kezelők részére és a tanköteles gyermekeknek a fatenyésztésben való gyakorlati oktatására kiadott a m. kir. földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1894. évi 2051. eln. sz. rendeletével.

I.

A fatenyésztés nemcsak a népiskola V. és VI. osztályában, hanem folytatólag az ismétlő iskolában is a tanköteles kor befejeztéig elméletileg és gyakorlatilag tanítandó; az V. és VI. osztályokban azonban a fatenyésztés tananyagának már magában is kerek egészet kell képeznie.

Minthogy a legtöbb faluban a nyári iskolai szünet a törvény által megengedett négy hónapra terjed, úgy az ismétlő iskola, mint a népiskola V. és VI. osztályának tanulói a fatenyésztés gyakorlati oktatásaira a szünet alatt is ünnepnapokon és vasárnaponként kötelesek megjelenni.

Ott, hol a községi faiskola kezelésével nem néptanító van megbízva, vagy ha néptanító van megbízva, de a községben több néptanító van: a községi összes tanköteles gyermekeket a gyakorlati fatenyésztésben — az alábbi terv szerint — az köteles oktatni, ki a községi faiskola kezelésével megbízott. Ha valamelyik község a községi faiskola fentartása alól felmentetett és a községben sem az ottani népiskolának, sem más magánosnak nem volna

alkalmas gyümölcsöse vagy faiskolája, a melyben a fatenyésztés gyakorlatilag tanítható lenne, a népiskolában a fatenyésztés elméleti tananyaga mégis tanítandó és a gyakorlati oktatás végett a tanulóknak a legközelebbi községben létező községi vagy népiskolai faiskola megmutatandó.

A tananyag a szerint, a mint egy népiskolában egy vagy több tanító van, akként osztandó be, hogy a fatenyésztést valamennyi osztályban ugyanazon tanító tanítsa.

A fatenyésztés tanítása, általában minden népiskolában kötelező; olyan városokban és községekben azonban, a melyekben a népesség foglalkozása főleg az iparra és kereskedésre szorítkozik és a fatenyésztésben való oktatás a községi faiskolák igen nagy távolsága miatt különös nehézségekkel járna: a fatenyésztésben való oktatás alól — a községnek indokolt előterjesztése és a kir. tanfelügyelő véleménye alapján — a felmentést esetről-esetre megadom.

(Folytatása következik.)

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Vizsgálatok a kath. polgári tanítóképző intézetekben.

Élénk örömmel tölti el a kath. tanügy barátait az az örvendetes fejlődés és haladás, mely újabb időben a kath. tanítóképzés terén mindenütt észlelhető. Kezdünk kibontakozni az eddigi szomorú viszonyokból. Kezdünk rálepní a haladás ösvényére mi is: kath. tanítóképzédeink egymásután emelkednek fel a mai kor színvonalára s a tanítóképzés mellett ügyet vetünk immár a polgári tanítók illetve tanítónők kath. szellemű kiképeztetésére is. Három kath. polgári tanítónőképző intézetünk van jelenleg s már is többfelé hasonló intézetek felállítását tervezik.

Ez az örvendetes lendület vezeti bizonyára a tanügyi kormányt is, a közoktatásügyi miniszteriumot, hogy mind többet foglalkozzék a kath. tanítóképzők ügyeivel, mindinkább iparkodjék azokban magának befolyást szerezni, azokban lábat megvetni, hatalmat biztosítani. Erre mutat legalább az a legújabb miniszteri rendelet, mely a kath. polgári tanítóképzők vizsgalataira nézve legközelebb megjelent, s mely nagyon is megerdemli, hogy azzal bővebben foglalkozzunk, hogy arra az egyházi felekezeti hatóságok figyelmét felhívjuk, melyen bele nyilván a törvény által biztosított jogaiba nemcsak a katolikusoknak, de minden felekezetnek is.

A közoktatásügyi miniszter ebben a rendeletben ugyanis elrendeli azt, *hogy ezentúl a kath. polgári tanítóképző intézetekben képesítő vizsgálatot csak is a kormány által erre kirendelt hatóság előtt tehetni.* Elrendeli pedig, mert ugymond »az 1868. évi XXXVIII. t. czikk 13. §-a rautalással ugyanazon 1. cz. 102. és 103. §§-ában foglaltakra határozottan kívánja követeli ezt.

No hát, bátrak vagyunk kétségbe vonni, hogy, a kultuszminiszteriumban ismerik a népoktatási törvényt, mely pedig legalább ma még teljes érvényében fönáll s egész népoktatási szervezetalunk alapját képezi.

Mert, nézzük csak közelebről, mit mondanak azok a hivatkozott paragrafusok:

A 103. § kimondja, tisztán és világosan, hogy, a kik polgári tanítói oklevelet akarnak szerezni, azoknak a »kormány által erre ren-

delt hatóság előtt még egy szigorlatot kell kiállaniok. Azonban ez a paragrafus a törvény 6. fejezetében »Az állam által állított népoktatási intézetek« czimű fejezetben foglalván helyet, világos, hogy csak az *állami polgári képző intézetekre* vonatkozhatik s a felekezeti, a kath. polgári tanítóképző intézetekre csak erőszakos *belemagyarázással* lehetne vonatkoztatható.

Ennek a belemagyarázásnak is azonban ellene mond ugyancsak a törvény 13. §-a melyre pedig a rendelet is hivatkozik. Ebben a paragrafusban van megadva a felekezeteknek a tanítóképzés joga, minden megszorítás nélkül, megóva az állam főfelügyeleti jogát s minden különbség nélkül az elemi és polgári képezdek között. Ez a paragrafus kimondja, hogy a felekezet állíthat fel képezdeket, tehát polgári képezdeket is, adhat képesítést, tehát polgári iskolai képesítést is, utóbbihoz hozzá téve, »hogy ha a végzett növendékek számára a 103. §-ban körülírt szigorlatoknak *megfelelő vizsgák rendeztetnek.*»

Ez, azt hisszük, tiszta és világos dolog, érthető mindenki előtt, a ki érteni akarja, avagy — olvasni tud.

A 103. § kimondja, hogy az *állami polgári képezdekben* a képesítés a *kormány által kirendelt bizottság előtt teendő le.*

A 13. § megköveteli, hogy a *felekezeti polgári képezdekben* ennek *megfelelő vizsgák rendeztessenek.*

Vajjon ki lehet-e olvasni, ki lehet-e magyarázni ebből, hogy a miniszteraekek joga van a

TÁRCZA.

Egy falusi tanító életéből.

Istenem! miért is mult el ez a tél oly hamar? Pedig elég sokaig tartott. Tudom sokan várták a véget; de én még sem vártam. Tessek elhinni, lelkemre mondom, nem.

Mikor felvettem azt a gyönyörű ezoboly-prémés kabátomat, mit nagybátvam szerencsés halála juttatott nekem. — kit különben az Isten boldogítson — oly büszkén mentem végig kis falumon. De nemcsak ez volt szép és elegans, hanem a ruha is. Igen, a ruha is. Ehhez szinte a megboldogult emlékei fűznek. Kifordítva olyan lett, mint a vadonat új.

Mikor megjelentem a balesi bálon, mert kérem voltam ott is; szerencsés lehettem tapasztalni a szép és értékes ruha hatását.

Johan nagy hajlongások között vette le vállamról drága téli felöltőmet; láttam, mily elegantiával bánt el vele, még nem is a többi köze, hanem külön akasztotta. Hiába, az arisztokraczia előnye megvan a ruhadaraboknál is.

Hát még mikor beléptem abba a fenyés

terembe! Minden, de minden szem felém irányult. Tudtam jól, hogy nem az én szépségemet csodáltak. — mert akkor igazán csodálkozhattam volna — hanem a ruhamat.

A ki legjobban szemügyre vett, az a Férzei Gábor szabómester úr volt, ki egyetlen leányát, a kancsal szemű Gizit hozta vásárra. Kétszer, háromszor is közelemben furakodott, hogy műértő tekintettel közelről vizsgálhassa azt a finom szövétű ruhát, — hála Matyás udvari szabóm ügyességének, ki fordítási átalakítását valóban mesterileg végzé, s a műértő szem sem vehette észre, hogy a régi lett ujjá.

Hát még a barátaim? Te Józsi! mióta letél hozzánk idegen, hogy szerencsédet elhallgatód előttünk?

Tudjuk ám, ne is tagadd! Nyertél ugy-e? a lutrin vagy a sorsjegyen? Mondd meg már no! kérünk ne légy oly titkolódzó. Ne félj ám tőlünk, ma még nem kérünk kölesönt.

— Eh! hagyjatok, mondtam bosszusan; nincs kedvem tréfálódzni, vagy talán gúnyolódni akartok? Különben legyetek türelemmel majd elmondok mindent; de itt ne kívánjatok

Végre a kíváncsiak serege lecsendesült. Azután mulathattam vigan egész hajnalig. Olyan kedvem sosem volt, mint akkor, pedig a,

maga vizsgáló-bizottságot a kath. polgári képez-
débe is beküldeni s a képesítést ezen bizott-
ság kezébe tenni le?

Dehogyan lehet. Nincs ebben elrendelve egyéb,
sem több, sem kevesebb, mint az, hogy a mint
az állami polgári képezdekben a kormány ál-
tal kinevezett bizottság előtt kell letenni a
tanképesítő vizsgálatot, ennek *megfelelőleg* a
felekezeti képezdekben is az egyházi hatóság
külön bizottságot küld ki, mely előtt annak
növendékei a vizsgálatot leteszik, s a képesi-
tést maguknak megszerzik.

Ez ennek a *megfelelő* szónak értelme.

Ez ennek értelme *betű szerint*, a törvény
szövegét véve tekintetbe. De még inkább ez
az 1868. népiskolai törvény *szellemét* tekintve.
Hiszen tudjuk, hogy ennek a törvénynek volt
feladata nálunk az *állami főfelügyelet* jogát
megállapítani, törvénybe iktatni, szabályozni.
S ezért, a hol ezt az állami jogot, állami hatalmat
iktatta törvénybe, tette ezt világosan, hatá-
rozottan. A hol erre szükség nem volt, a mit
a felekezeteknek az állam meghagyott, ott a
paritás, az egyöntetűség elve uralkodott, a mit
ez a *megfelelő* szó is kifejez.

A miniszter ezen rendelete tehát ellenkezik
az 1868. évi népiskolai törvénnyel, ellenkezik
annak szövegével, ellenkezik annak szellemé-
vel, intenciójával. Ez a törvény meghagyta
nekünk a tanképesítés jogát, a tanképesítés
szabadságát, ezt meghagyni nyílt és határozott
szándéka is volt s ezt a jogot és szabadságot
egy egyszerű miniszteri rendelettel elvenni
konfiskálni nem lehet, nem szabad, s mi abba

kancsal Gizit kétszer is megtánczoltattam, kit
ugy kellett czipelnem, mintha a vízből akartam
volna kimenteni. No többet nem kérnek belőle;
pedig azóta nagy a becsületem Fércezi úr előtt.
Igy maradt meg minden szívfájdalmaim köze-
pelt is, egyedülinek, kibem reményeim roncsolt
horgonya némileg kapaszkodik. Igen, kapasz-
kodik, mert csak ő és más senki — az ki
kimenthet még zavaromból. Erős a hitem, hogy
— talán-talán!

Borzasztó! mily szépen kezd sütni a tavaszi
verőfény. Hogy örültem a tavasznak máskor!
és most, — sirni tudnék felette. Tessék el-
hinni — sirni.

Kinyitom a ruhaszekrény ajtaját, meg be-
teszem: hiába! itt nincs vizsgálat. Ez —
nem tavaszra való; sőt ha jól meggondoljuk,
nyárra sem. Az élete öreg; a színe meg bot-
rányosan fakó. Fájdalom, de ezt ujjal kell pó-
tolni. De hadd lássuk a többit is. Kalap? ez
már rég kiment a divatból, meg úgy néz ki,
mintha tiz képviselő-választáson szerepelt
volna. Czipő? mi! erre folt kell; folt, azzal
járni nem illik. Pedig arra nincs ir, hogy ezt
láthatatlanná lehetne tenni. No, de hát a ta-
vaszi felöltő? Felöltő! jó hogy nincs; legalább
nem kell szomorkodni rajta. Józsi! itt nincs

bele nem egyezhetünk. Hiszen, ha ezt ma el-
fogadjuk a polgári képezdekre, csakhamar jó
egy másik miniszteri rendelet, mely ugyan
ezt fogja kívánni az elemi képezdekre nézve,
s akkor ki lesz véve kezünkől az egész tan-
képesítés. akkor saját magunk engedünk át az
államnak egy oly nagyfontosságú jogot, mely
kath. népiskolai ügyünknek ugyszólván alapját
képezi.

Dr. Gyürky Ödön.

A népiskolai fegyelem- és figyelemről

Irta: Mihalicska János.

(Folytatás.)

III.

1. Hogy a tanulók tanításunkat figyelem-
mel kísérhessék, szükséges, hogy módszertani-
lag helyesen kezeljük tárgyunkat, vagyis: min-
denkor elkészülve, öntudatosan fogjunk a
tanításhoz. Az oly tanító, a ki készületlenül
lép az iskolába, a ki a tanítási óra előtt még
azt sem tudja, hogy miről fog tanítani, erről
csak akkor lesz tudomása, ha majd a lecke
felkérdezése után a könyvbe belepillantott,
az oly tanító tanítására nehezen fognak a
gyermekék figyelni, ebből a tanításból vajmi
kevés haszna lesz a gyermekeknek.

Az értelemfejlesztés legfontosabb szabálya,
hogy szemléltetve tanítsunk, mert a lélek két-
szeresen érdeklődik az oly dolog iránt, a mely
a szemlélet körébe esik. A népiskolai tanítónak
különösen figyelemre kell méltatnia e szabályt
s már a tanítás előtt tisztában kell hogy legyen

menekvés, számítani kell magaddal, számítani,
még pedig komolyan. Hogy is vágna ki? Ruha
huszonöt: eh! talán ez mégis egy kissé sok.
Sok? no hát legyen husz. Eh! engedjünk meg
ebből is, maradjon hát tizen-tizennyolcz; de
alább ezután egy jöttát sem. Felöltő: ez talán
nem is volna épen szükséges. Nem? gondol-
kozzunk csak. Kell, mégis kell; hisz enélkül,
hogy mégysz át Antiékhoz? Szomszéd faluba
csak nem illik felöltő nélkül menni? Nem!
és ezerszer nem. Tehát kell és punktum. Szán-
junk? szánjunk rá tiz forintot. És még? Czipő
és kalap. No erre 8-10 frt elég. Nem! ne
adjuk olyan nagyban. Mózsi a gyári czipőt
négy, a bécsi kalapot két forintért adja. Falun
megteszi ez is; de csak egyelőre, máskor
majd drágábbat.

Most pedig összegezzünk: ruha 18, felöltő
10, czipő, kalap 6 frt, summa summárum:
harmincznégyszéke forint. Elég csinos összeg.

Most pedig lássuk a pénztár-készletet s a
talán behajtható hátralékok rovatát. Ez itt csak
egy kimulandó papírfortint, meg tizenhét kraj-
czár. Nem sok. Behajtható, s talán várható
tizenkettő-tizennégy; legjobb esetben tizenhat.

Józsi! az eredmény read nézve nem
kecsegtető, pedig milyen szépen süt odakint a

tisztában kell, hogy legyen azzal, mit és hogyan fog szemléltetni?

Es itt részemről hangsúlyozom, hogy minden oly tárgynál, a hol csak lehetséges, alkalmazzuk az önkifejtő vagy kitaláltató tanácsokat. A népi-skolában ennek kellene túlsúlyal bírnia. A mire a tanulók ügyes módszer mellett reavezethetők, azt sohse közöljük. Ne tömjük belejük a tudást, hanem vezessük őket reá az újabb ismeretre. Csakis így fog fejlődni gondolkodásuk; csakis így fognak az életben is, a mielőtt támasz nélkül fognak állani, egyes tümenyeket, eseményeket, dolgokat megfigyelni és azok okai után fürkészni.

Szépén mondja Lubrich: »A jó tanító nem is barátja a pusztá elbeszélésnek, hanem ha a tananyag olyan természetű, hogy a tanuló saját gondolkodása útján is haladhat, ott nem munitasztja el őt fejlesztő kérdésekkel öngondolkodásra, önfejtésre vezetni.« Igaz, tisztelt olvasóim, sokkal könnyebb az egyszerű közlés és a közlőknek beemléztetése és begyakorlása, de ezt én nem tarthatom tanítási művészetnek. A tanítási művészet abban rejlik, hogy a gyermekekben rejlő igazságokat kibányászva, azokat tudatosakka tegyük; abban, hogy az általa tapasztalt és élete körébe vágó fogalmakat rendezzük és ezeknek társítása és viszonyítása által új itéleteket és következtetéseket vonjunk le, tanításunk anyagára vonatkozólag. Ezt pedig csakis az önkifejtés által érhetjük el.

Az önkifejtő tanácsoknál a helyes kérdés a fő. Erre kell figyelmünket fordítanunk, hisz tudjuk, hogy csakis helyes kérdésre kaphatunk helyes feleletet. A kérdésnek mindenkor

nap! Nem! a legjobb akaratom mellett sem használhatom már legalább a téli kabátot. A ruha, no az még egy ideig valahogy csak megteszi. Beteg vagyok, vigyazni kell magamra; csak elhiszik? meg talán csak lesz rosszabb idő is? Oh csak lenne!

No legalább a vizsgáig, látom, ki kell húzni. De legalább akkor volna másik! Fércki, Fércki, ha te benned is csalatkozom?

Ej-ej! miért is oly kevés ez a mi fizetésünk? hogy alig elég belőle megélni, — nem hogy még ruházkodjunk is. Miért is nem volt Csaky legalább két évig ilyen helyzetben? Akkor talán nem kötötte volna tárczáját a 300 frtos minimumhoz?

— Tanító úr! — Parancsoljon igazgató úr! Itt az értesítés, a vizsga 15-en lesz. Kérem csak tessék szorgalommal utána nézni a dolognak, különben ezt önnek felesleges is mondani, hogy dicsően, fejezhessük be ez évet is. — Kérem rajtam nem fog mulni semmi. Ajánlom magamat! Isten áldja főtisztelendő úr!

Oh hála neked Ég! tehát mégis már 15-en; no akkor még nem lesz nagy meleg; jó lesz a téli ruha is. De nem hogy jó lesz, de jónak is kell lenni.

Szokoly István.

(Folytatása következik.)

rövidnek, tisztának világosnak és az ohajtott feleletet várva — találonak kell lennie.

A felleves módját illetőleg pedig mindenkor az egész osztályhoz intézendők legyenek, hogy a gondolkodás egyetemes legyen. Nem fűzhetem tovább gondolataimat — mert terjedelmes lennék — röviden tehát, az általános figyelem érdekében alkalmazzuk az önkifejtő tanácsokat. Ennek szellemében kezeljük tárgyunkat.

2. A tananyagot illetőleg mindenkor számot kell vetnünk azzal, vajjon tanulóink az új tananyag megértéséhez bírnak-e a megfelelő előismerettel; mert ha ez nincs meg, hiába veszdünk. Azzal a népi-skolai anyagnak szoros láncolatban állónak kell lennie; ha csak egy szem hiányzik is az összefüggésből, a tárgy értelmetlen és száraz lesz. Ebből pedig figyelmes munkálkodás nem lehet.

A figyelemhez szükséges e szerint: az új tárgyhöz szükséges előismeret, azaz, hogy tanításunk a gyermek tudásához és képességéhez szigoruan mért legyen.

3. Hogy a gyermekekben szellemi munkálkodást létrehozzunk, azaz, hogy ők velünk gondolkozzanak, ahhoz az kívántatik, hogy az anyagot a legkisebb részletekig elemezzük, a részeket egymáshoz fűzzük és így alkossuk meg az egészet. Erre a legalkalmasabb az elemző (analytikus) tanmenet.

A kis tanulók fogalomkörét tüllepi a felbontó (szynthetikus) tanmenet. Sokkal könnyebb az egvedből kiindulva, az egészet, mint az egészből az egvedet megismertetni.

Hogy példával bizonyítsak, nem helyeslem ugyanis a nyelvtannál a beszédből való kiindulást és ezt a hangig elemezni. Mert itt mindjárt kezdetben oly nyelvtani fogalmak fordulnak elő, a melyek a nyelvtan közepén vagy végén szerepelnek. A hangot akarjuk nyelvtanilag szerepelni, és mi a beszéd, mondat, szó, szótagokat említjük,*) a miről fogalmat a tanulókkal még nem alkottattunk. Megengedem, hogy ez régi szokás, de kimonodom azt is, hogy ez helytelen paedagogia. Alkalmazzuk tehát az összekötő tanmenetet. Ezzel pedig térjünk át a fegyelem második tényezőjére.

(Folyt. köv.)

Egyesületi élet.

Irodalmi pályázat. A dunaszerdahelyi tanterület esperes-tanfelügyelősége által augusztus 20-ig terjedő határidővel a következő pályatétel tüzetett ki kidolgozásra: Az osztatlan népi-skolai tanító mire fektesse a fősúlyt, hogy a sokféle előirt tantárgyak halmaza mellett, az

*) Nem kell e fogalmakkal mint fogalmakkal logikai alapon foglalkozni, addig, míg a hangot, szótagot, stb. nem tanítottuk; de a legelemibb nyelvtani fogalomra is csak a beszéd, mondat, szó, szótagon keresztül juthatunk, e nélkül nem használhatók a mintázó tanácsok — Szerk.

iskolából kikerült tanuló, az ott nyert oktatásból hasznot merítsen az életre. Nevezze meg azon tárgyakat, melyekre a fősulyt kívánja fektetni. Végre indokolja az osztatlan falusi népiskola részére előírt sokféle tantárgyak bényító hatását, valamint a tanító fáradozásának eredménytelensége, ugy a falusi iskolás gyermeknek tulterhelhetésére nézve, oly tantárgyakkal, melyekre ennek szüksége sohasem leend. — Jegyzet. *Pályázni minden tanító köteles, ki az 50 éves kort még el nem érte.* Cs.-Várkony, 1895. május 3. A főt. esp.-tanfelügyelő ur megbízásából *Erdődi Ferencz* t.-egyl. jegyző.

A somogy-karádi róm. kath. néptanító-egylet tavaszi közgyűlését *közbejött akadály* folytán nem Miklósiban, hanem *Karádon* tartja az elemi népiskolában f. é. május 30-án, mely közgyűlésre az egylet tagjai és a tanügy iránt érdeklődők ezennel tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. ¹/₁₀ óraker szent mise. 2. Elnöki megnyitó. 3. Mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Neveléstani felolvasást tart *Másik István* karádi s-tanító ur. 5. Gyakorlati előadást tart *Horváth István* csepelyi tanító ur. 6. Az őszi gyűlés megtartásáról határozat és két egyleti tag megbízatása a jövő őszi gyűlésre felolvasás és gyakorlati tanításra. 7. Fontos egyleti ügyek elintézése és indítványok. 8. A Gondviselés könyvek kiosztása és a törzskönyv bemutatása. Karád, 1895. május 8-án. *Páhok Lajos*, egyleti elnök.

A kik a társas-ebéden részt venni óhajtanak, egy levelező-lapon alulírottat május 25-ig értesítsék.
Páhok Lajos.

A „Kassa-vidéki róm. kath. tanító-egyesület“ kassai köre f. év május hó 30-án *Kassa-Ujfalun* a róm. kath. iskolában tartja rendes gyűlését. Tárgyai: 1. Gyakorlati előadás a helybeli kartárs által. 2. Elnöki megnyitó. 3. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 4. Tisztujtítás. 5. Az előadás bírálata. 6. A kitűzött pályakérdések felolvasása. 7. A könyvtári „Leltár“ felolvasása. 8. A jövő gyűlés helyének kijelölése. 9. Indítványok. A gyűlés 9 óraker szent mise hallgatással kezdődik. Kéretnek a tagok a tisztujtításra való tekintettel, lehetőleg teljes számban megjelenni. Regete-Ruszka, 1895. május 14-én. *Menczler József*, körelnök.

Veszprém megye pápai espes-kerületi róm. kath. tanító-egylet május 28-án d. e. 9 óraker Pápa-Kovácsiban tartja meg tavaszi közgyűlését, melyre a tagtársakat s tanügybarátokat tisztelettel meghívja. *Lakos István* egyleti jegyző.

Irodalom és művészet.

— **Kath. polgári- és felsőbb leányiskolái tankönyvek tára.** *Fölhívás és kérelem.* Az újabb idők egyik örvendetes jelensége, hogy a katolikus nőnevelés a fáradhatlan, szakképzet szerzetesnőink vezetése alatt létesült pol-

gári- és felsőbb leányiskolák által létesült. Sajnos azonban, hogy az ezen iskolákat szolgáló olvasó- és történeti kézikönyvek teljesen hiányzanak, a miért is minden katolikus jelleg nélkül való, a katolikus nevelő-oktatásra teljesen alkalmatlan tankönyveket kénytelenek használni. Ezen iskolák vezetői és elöljárói közül többen ismételtlen fölszólítottak e miatt bennünket, hogy ezen égető szükségesen segitendők, írjunk ezen fokú iskolák számára határozottan katolikus jellegű tankönyveket. Engedtünk tehát ezen ismételt fölszólításnak. s *„Katholikus polgári és felsőbb leányiskolái tankönyvek tára“* czim alatt megindítottuk az ezen czélt szolgáló tankönyv-sorozatot. Minthogy pedig az iskola tankönyvei között az *olvasókönyv* az, a melyben legtöbb tantárgy van képviselve, de jól megválasztott anyaggal a nevelő oktatás legalkalmasabb eszközei közé is tartozik, legelsőbben ezeket rendeztük sajtó alá. *Olvasókönyveink I. és II. kötete a polgári- és felsőbb leányiskolák I. és II. osztályai* számára még május hóban elhagyja a sajtót, a *III-ik* pedig ezen iskolák *III-ik osztály* számára a nyári nagy szünidő folyamán fog megjelenni. Mindeniket fölterjesztjük a *Szent-István-Társulathoz jóváhagyás-czéljából.* Olvasókönyveink megírásánál főleg a következőkre ügyeltünk: 1-ször, *hogy azok minden részökben határozottan keresztény katolikus jellegűek legyenek;* 2-ször, *hogy bennök a magyar nemzeti szempont szem elől tévesztve ne legyen;* 3-ször, *hogy e kettős czél mellett olvasmányaink egyenként és összesen a leányok eszmekörének gazdagítására és kedélyvilágának fejlesztésére és nemesítésére hasznosnak.* Végül *gondosan ügyeltünk* arra is, hogy olvasókönyveink a kath. polgári- és felsőbb leányiskolák számára *újabbán elkészült hivatalos tanterv minden követelményének megfeleljenek.* Olvasókönyveink leányoknak lévén szánva, *kiállításuk esinosságára* is súlyt fektettünk. Kiadónk *Lampel Róbert* (Wodianer F. és fia) es. és kir. udvari könyvkereskedő czég Budapesten, minden lehetőet elkövet, hogy külső kiállításuk czélszerűség mellett lehetőleg tetszerős, sőt diszes is legyen. A szöveget számos sikerült *kép* is disziti, a melyek vallásos, művelődés-történelmi, föld- és néprajzi tárgyuak. Olvasókönyveink szerkesztésében több fővárosi és vidéki jelespapi író és paedagogus is támogatott bennünket, a kik, különösen a hitelet erősítését czélzó olvasmányok között több eredeti munkával gazdagították e könyvek tartalmát. A nyári nagy szünidő folyamán bocsátjuk még közre tankönyv sorozatunk 4-ik kötetét is: *Magyarország történelmét.* Ugyanazok a szempontok voltak e mű megírásánál is mérvadok, a melyeket olvasókönyveinknél követtünk. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy e történelmi tankönyvünkben a művelődéstörténeti és az alkotmány kifejlődésére vonatkozó mozzanatok különösen méltattuk. A IV. osztály szá-

egy szemes a világtörténelem rövid idő alatt fogják e most megjelenő köteteket követni. Mindezek alapján a legmélyebb tisztelettel kérjük a főtisztelendő fejedelmnöket és főnököket, a kik vezetése alatt polgári-, vagy felsőbb leányiskola, vagy ezeknek megfelelő más leányiskola áll, — ugyszintén az e nemű iskolák m. t. igazgatóit, vezetőit, tanárait és tanítóit, hogy olvasókönyveinket, a melyek különösen a katolikus nőképzés szolgálatában állanak, már a jövő 1895—96-ik tanév tankönyvjegyzékébe felvenni és erről alulírottat értesíteni kegyeskedjenek. — Budapesten, Máriahava. Ember Károly, az »Angolkisasszonyok« vezetése alatt álló kir. kath. tanítónőképző-intézet képzőtánára a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának tagja és Hortobágyi Antal székes-fővárosi tanár.

„Temetési Énekek“, »Népies búcsúztatók« cím alatt adta ki Erdélyi Sándor szeged-felsővárosi róm. kath. kántor énekgyűjteményét, mely mintegy 300 alkalmi temetési és gvaszmise-éneket tartalmaz. E könyvet különös figyelmükbe ajánljuk a kántoroknak, egyáltalában mindazoknak, kik a gyászszertartás szépségét emelni akarják úgy, hogy az a köznapiasság színezetét levetve, igazi irt képezzen azoknak, kiket a gyász lesújtott. A »Temetési Énekek« ára következő: I. köt. 1 frt 50 kr., kötve 2 frt 10 kr. II. köt. 1 frt 80 kr., kötve 2 frt 40 kr. A két kötet egyszerre megrendelve: 3 frt, kötve 4 frt 20 kr. A megrendelés a szerzőhöz Szegedre postautalványon intézendő. Megjegyzendő még, hogy a mélt. esanádégyházmegyei hatóság a művet 321/94. sz. körlevelével a nt. papság pártoló figyelmébe ajánlotta.

— A *Patrona Hungariae* című lapocskák egyes számai havonként jelennek meg. E kis lapok célja a hitelet és vallásosság élesztése. Minden egyes szám a vallásos élet egy-egy nyilvánulásáról, a keresztény ember egy-egy kötelességéről szól. A templomok padjain szét-szórva, gyóntatás, beteglátogatás és egyéb egyházi ténykedések alkalmával szétosztva, az iskolás gyermekeknek ajándékozva juthatnak e lapok legjobban azon közönség körébe, melynek száma vannak. Egyszerre s bérmentve küldött 10 pld. ára 10 kr.; 50 pld. 40 kr.; 100 pld. 60 kr. Ily megrendelés egész évfolyamra (12 számra) is elfogadtatik ugyanazon árak mellett. A megrendelések a Szent-István-Társulat ügynökségéhez (Budapest, IV., Királyi Pál-utca 13. sz.) intézendők, mint amely ez irányban följajánlotta szolgálatát.

VEGYESEK.

Értesítés. A nagyszombati kir. kath. tanítóképző-intézetben az írásbeli tanképesítő vizsgálatok június 14—17., a szóbeliek június 25—26., a magán osztályvizsgálatok június 10—12. napjain tartatnak. (A »Népnevelő« 18. sz.

közlés) Szerintünk a közönség szívesen vizsgálódók június hó 1-ig alulírottál nyujtsák be az igazgatóságra czimzett *jelentkezéseiket*. A vizsgálatokra való *jogosultságot* 1 születési-, 2 működési- s 3 osztály-bizonyítvánnyal, illetőleg miniszteri engedélykmányval igazolni tartoznak. Rendes növendékek 10, magánuton készülok 20 frtnyi vizsgálati díjat fizetnek., Nagyszombat, 1895. május 15-én. *Zelliger Alajos* h. igazgató-tanár.

Felhívás. Szeretettel felkérem kartársaimat, kik az igaz ügyet felkarolva, árváink érdekében a Szt.-István-Társulat »Népiratkái«-nak bizományosságát már birták, avagy azt most elvállalták vagy elvállalják — e tényről — e beces lap szerkesztőségét nyilvántartás és buzdítás végett egy levelező lapon értesíteni kegyeskedjenek. *Szokoly István* kath. k. tanító.

Jézus nevében előre! A kath. árvaház érdekében Szent-István-Társulat »Népiratkái«-nak bizományosságát elvállalták:

Müller Károly, Mindszentkál.

Nagy Károly, Csákány.

(Folytatjuk.)

A kath. tanítók Almanachja ügyében lapunk ez évi 15-ik számában egy felhívást és kérelmet intéztünk Magyarország összes katolikus tanítóihoz. A milleniumi Almanachot szerkesztő bizottság ujólag kéri az összes katolikus tanítóságot, hogy a 15. számban közzétett felhívás kérdőpontjai nyomán az életrajzokat legkésőbb július végéig beküldeni sziveskedjenek, mivel a nagy anyaghalmaz rendezése, összeállítása nagy munkát és sok időt igényel s így a későn érkező adatok a már rendezett rész megbontásával illeszthetők csak be a nagy műbe. Százával jönnek az életrajzok, de az egyletek adatai gyéren. Azért a szerkesztő-bizottság ujából azon kérelmet intézi különösen a kath. tanító-egyletek elnökeihez, hogy a vezetésük alatt lévő egyesületekre vonatkozó adatokat lapunkhoz minél előbb beküldeni szivesek legyenek.

A millennium éve és a f. v. iskolák. A »Budapesti tanítótestület« igazgató tanácsa azt a felterjesztést tette a közoktatási miniszterhez, hogy a jövő évben a főváros összes iskoláiban, májustól—szeptemberig, tehát 4 hónapig tartson a szünidő; egyrészt, hogy az iskolákat szállásokul lehessen berendezni, másrészt, hogy az ünnepek alatt a gyermekek a szüleik felelőssége alatt álljanak. Együttal javaslatot tett a tanítótestület az iránt is, hogy az iskolák tanításának anyagát mi módon szállítsák le a 8 havi időnek megfelelően a nélkül, hogy a gyermekek jövő haladására ez az év bármi hátránnyal járna.

A közoktatásügyi miniszter a napokban kiadott rendeletével a mostani osztályozási rendszert eltörölte s helyette a polgári- és népiskolákra nézve a régi ötszámjegyes osztályozást hozta be. E szerint a következő osztály-

zatok lesznek, a tanulási előmenetelre: kitűnő (1), jeles (2), jó (3), elégséges (4) és elégtelen (5); az erkölcsi magaviseletre: dicséretes (1), jó (2), tűrhető (3), szabálytalan (4) és rossz (5); a szorgalomra: kitartó (1), kellő (2), változó (3), hanyatló (4), csekély (5). Az új osztályozási rend már most életbe lépett s a folyó évi iskolai bizonyítványokat ehhez képest állítják ki.

Gyakorlati tanítások. A Népművelők budapesti egyesülete azon figyelemre méltó határozatot hozta, hogy ezentúl gyakorlati tanításokat fog rendezni. Az első gyakorlati tanítást meg is tartották, melyen be lett mutatva: miképen kell a III. osztály első számtan óráját felhasználni? A tanításon több érdeklődő szülő is jelen volt. Megjegyezzük, hogy a szatmármegyeyi róm. kath. néptanító-egyesület minden közgyűlésén rendez gyakorlati tanításokat.

Gazdák és kertbirtokosok mindazt, a mire gazdaságukban és a kertben magvak és műtrágyák ből szükségük van, a legmegbízhatóbb és legjobb minőségben Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből (Andrássy-út) szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. — Minden rendelés még a beérkezés napján pontosan elintéztetik.

RÖVID HIREK. A Budapest székesfővárosi tanítói állásokra eddig beérkezett kérvények száma meghaladja a 800-at. — Az osztrák közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben az iskola egészségügyével behatóan foglalkozik s szigorú utasításokat ad az igazgatónak a fontos dolgokra vonatkozólag. — *Kitüntetett miniszteri tanácsos.* A király Gómory Oszkár miniszteri tanácsost, a kultuszminiszterium legidősebb min. tanácsosát, a közoktatásügy terén kifejtett buzgalma és kiváló érdemei elismeréseképpen a *Lipót-rend* középkeresztjével tüntette ki. — *Berlinben* a tanítók 2700 márka fizetéssel kezdik működésüket, mely összeg 15 szolgálati év után 4500 márkáig emelkedik. — *A budapesti (budai) tanítóegylet* június 6-án ünnepi fennállásának 25 éves évfordulóját. — *Adakozunk és gyűjtünk a katolikus tanítók árvaházára.* — *A Szabad Lyceum* téli kurzusában ez idén 325 előadást tartottak 7555 hallgatóval. — *Az állóírás elejtése.* Szt.-Gallen város iskolatanácsa azon egyhangú határozatot hozta, hogy az új tanév kezdetével mindazon osztályokban, melyekben eddig az állóírással kísérletet tettek, újból a dűlt írás alkalmazandó. — *Borssumban* (Braunschweig) nagy elővigyázatra intő eset történt egy tanítóval, a kikülönben kiválóan derék, de könnyen haragra lobbanó ember lévén, néhány héttel ezelőtt két iskolás fiút fejéknél fogva összeütközött, amire az egyik, egy 10 éves fiúcska, súlyosan megbetegedett s 8 nap múlva az agyvelőben beállott gennyedés következtében meghalt. A tanítót az ügyesség rendeletére elfogták.

Szerkesztői üzenetek.

P. Somogy-Karád. Lapunk szűk tere sokszor nem engedi meg, hogy az egyesületi ülések jegyzőkönyvét egész terjedelmükben közöljük, de mindenkor a legnagyobb készséggel adunk helyet az egyesületi életre vonatkozó értesítéseknek. — **G. J. Dohnán.** Ha a tanuló a tanév közben érte el a 12. évet, igen; különben ismétlő iskolába kell járnia. — **Többeknek.** A kért zeneművek már elfogytak. A beküldött bélyegyek árát a kath. tanítói árvaházra adtuk. — **R. M. E. Füzesen.** A tanítók hivatalaik után élvezett javadalmaitól községi adót nem fizetnek (1886. évi XXII t. cz. 13. §-a) Azon-

ban a tisztán kántori jövedelem községi adóköteles (1887. 41. 153. sz. a. k. belügyminiszteri rendelet). — **H. J. Vaskomját.** Tessék az ügyet azon igazgatóság utján is szorgalmazni, hova kérvényét benyújtotta. — **Reflex.** Sajnos — az mind igaz, de oly hangon van megírva, hogy a tanítók érdekében helyesebben lenünk eljárni, ha dolgozatát nem tesszük közzé. — **Sch. M. Győre.** Eljárásunk eredményéről levélben értesítjük. A fölajánlott szellemi támogatást örömmel fogadjuk. Az említett dolgokat tessék beküldeni. — **M. K. Mindszentkál és Többeknek.** A „Népiratkák” elárúsításából az árvaházak illető részt, tessék beküldeni az orsz. kath. tanítói árvaház pénztárosaéhoz, Zelliger Vilmos; dr.-hoz Budapest, Érsek-utca 2. sz. — **P. J. Z. Merény A.** mint sor kerül reá, közöljük. Türelem. — **M. I. Szilopna.** Nem áll módunkban. Tessék egyesén a szerző-kiadóhoz fordulni.

Adakozás a kath. tanítók testületének fogadalmi zászlójára.

(Összesített kimutatás a gyűjtés kezdetétől.)

Adakoztak: Hidvéghy Á 1 frt. — Szpiska Mihály 50 kr. — Kubunyi József 50 kr. — Skravemina A Antal 40 kr. — Dódek József 50 kr. — Ballon István 25 kr. — Podhragyay Pál prépost-plébános 1 frt. — Bachualy József 1 frt. — Villmon József plébános 1 frt. — Fábrián Ferencz plébános 1 frt. — Melieher István 20 kr. — Raubó József 1 frt. — Gáspár Ödön 25 kr.

(Folytatása következik.)

Bertalan Vincze

a kath. tanítók százasközösségének kiküldött pénztárosa.

Felelős szerkesztők: **Ember Károly**
és **Dr. Zelliger Vilmos.**

Pályázatok.

Az áji r. k. tanítói állomásra jun. 3-ra pályázat hirdetik. Fizetése 300 frt részint készpénzben, részint természetben. Tanítási nyelv magyar. Posta és vasúti állomás Abauj Torna, a hová a kérvények is intézendők. **Mohler Károly** plébános.

Keresztény kath. okl. tanító, nős, keres szeptember 1-ig állást, magyar, német vagy dalmát községekben; egyedül kántornak is megyen; szíves megkeresések Bácsmege. **bogyáni kántortanítóhoz** küldendők.

1—2

Pencz Nógrádmegye r. kath. főkegyháznál magyar-tót nyelvű kántortanítói állomásra folyó évi június 6-ra pályázat nyitattik, mely napon a képesítettek kérvényeikkel a helyszínen — kántor-próba végett — az iskolaszéki elnöknél jelentkezzenek. Javadalma rendes két lakású szobán, istállón és házi kerten kívül 350 frtra megy fel. **Kolena Endre,** pléb. és penzei isk. szék elnöke.

Tisza-Szajol községekben (Jász-N.-Kun-Szolnok) róm. kath. kántortanítói állomás betöltendő. Javadalma: kántorságért páronként 1 véka tiszta buza, $\frac{1}{2}$ véka árpa 21 kr. Pusztá-Tenyöről páronként 1 frt 14 $\frac{1}{2}$ kr. 80—85 frt egyszerre fizetve. Stólából 120 frt. Egerből 12 frt fél-évenként fizetve. Tanítóságért 5 katasztrális hold szántó, melyet maga műveltet és adóját fizeti. Községtől 100 frt évenként. 3 szoba, kamra, konyhából álló lakás, istálló, 524 □-öl kerttel. Köteles a kántortanítói teendőket önálló kezelése mellett a mindennapi — és ismétlő fiú gyermekeket oktatni, az éneket mindkét nembeli gyermekeknél tanítani hetenként egyszer. A falkolát kezelni, ojtásokat végezni, a gyermekeket ezekben képezni, melyet ha elmulaszt vagy erre nem képes, fizetéséből évenként 20 frt e czérra levonatik. Kérvények kellően felszerelve **Dobóczy János** lelkész, iskolaszéki elnökhöz június 3-ig beadandók, később érkezettek figyelembe nem vétetnek. Pályázati határnap június 6-ika. Állomás azonnal elfoglalandó, mely egy év után véglegesítettik. 2—2

A ludrofalvi plébániához tartozó **Liptó-Nagy-Selmecz** fiókközségekben a r. k. tanítói állomásra május

hó 28-ára pályázat hirdettek. Jövedelem: Község-pénztárból évi 300 frt. negyedévi részletekben; tandíj ezimén minden mindennapi iskolástól 1 frt. 8 minden ismétlő iskolástól 50 kr., öt évi átlag szerint 93 frt 20 kr.; tűzifa ezimén a) minden nem zsellérgyermektől évenként 2 frt. átlag 120 frt; b) iskolai napokon minden zsellérgyermektől november 1-től április 24-ig egy hasábfá, átlag van 20 iskolás zsellérgyermek; c) 4 hold és 800 □-ból erdőnek és 3 hold legelőnek sz. urbéresekkel közös használati joga, melynek azonban hozzáférhetlenség miatt értéke nincsen; szabad legeltetési jog 2 tehén számára a közbirtokosság marháival, 10 frt; 20 □-nyi káposztásföldnek hasznélvezete 1 frt; egy szobából, hideg konyhából és gazdasági épületből álló szabadelvűs. — Kellőleg felszerelt és a lipó-nagy-selmeci r. k. iskolaszékhez címzett folyamódványok május 30-ig Massura József kerületi tanfelügyelő és Inocsy-i plébánoshoz küldendők. Kekát Ágoston, iskolaszéki elnök.

Nyitrabajna mezőváros kántortanítói állomására pályázat hirdettek. Jövedelme következő: községi pénztárból 6 frt. egyházi alapítványokból sz. misék után 28 frt. 2 holdnyi szántóföld a bajnai határban kataszteri becsülés szerint 12 frt. és 1 holdnyi szántóföld a beleszi határban 6 frt. értékben. Stóljajövedelem 180 frt. ostsütésért a templomi pénztárból 8 frt. Urbéri negyedek után járó meczka mind a négy községben 67 pozsonyi méter rozs. A vallás és iskolai alpból 5 frt. Fülleték 40 méter kemény tűzifa saját használatára házához beszállítva. Házi kert 348 □-ól. Lakása 2 szoba, konyha, kamara, fűkamara és istállóból áll. A választás f. évi június 11-én lesz, ezen napig a kérvények Szittyai Ignácz plébánoshoz Nyitrabajnára (Nyitramegye) beküldendők.

Ugyanezen iskolához a második tanterembe tanítói pályázat hirdettek. Fizetése: 300 frt. 16 méter kemény tűzifára saját használatára lakásához beszállítva, és 5 frt. kert-illetmény. Lakása 1 szobából áll. A választás

tás f. é. június 11-én lesz, mely napig a kérvények Szittyai Ignácz plébánoshoz Nyitrabajnára (Nyitram.) küldendők. Mind a két tanító köteles az ismétlő iskolát is végezni.

Vásárut r. k. hitközségben az önálló altanítói állomás egy egyedüli tanító — esetleg tanító — által betöltendő lévén, a pályázat f. é. július hó 1-re tüzetik ki. Javadalmazása: 300 frt o. é., egy butorozott szobából álló lakás fűtéssel. Az ismétlők oktatását — hetenkint felváltva — szintén teljesíteni köteleztetvén. A kántorságban jártasnak előny adatik. A kellően felszerelt folyamódványok a vásárut plébánia-hivatalhoz intézendők.

„Temetési Énekek, Népies bucsuztatók“.

Róm. kath. kántorok s az ezen pályára készülők használatára. Irta: **Erdélyi Sándor**, szeged-felsővárosi kántor. A mélt. és főtiszteendő esanádi püspöki hatóság jóváhagyásával. Legdúsabb gyűjtemény valamennyi ez időszerint létező ez irányú könyvek között, mely a használatban minden kántorra nézve nélkülözhetlennek bizonyul, közel 400 temetési-, koporsószentelési sát. énekekkel, az összes gyászszertartásokkal s 60 egy- és több szólamu dallammal. Két kötet. **Kapható szerzőnél**. Ára a két kötetnek: **3 frt** fekete vászonkötésben **4 frt 20 kr.** Mindkét kötet külön is — **kötetenként 1 frt 50 kr. kötve 2 frt 10 krjával** — megrendelhető. Lakhely, megye, utolsó posta megnevezése mellett utalványon tett megrendelésre a könyvek bérmentve, utárvétel mellett a megrendelő költségén küldetnek.

Előleges értesítés.

Van szerencsém tisztelettel az illetékes körök becses tudomására hozni, hogy kiadásunkban

Katholikus polgári és felsőbb leányiskolai tankönyvek tára

ezim alatt egy ezen czélt szolgáló tankönyv sorozat jelent meg. A tankönyv sorozat szerkesztői *Ember Károly* az »Angol kisasszonyok« vezetése alatt álló kir. kath. tanítóképző intézet képzőtanára és *Hortobágyi Antal* székes-fővárosi tanár, kik czélul tűzték ki: 1. hogy az ezen sorozatban megjelenő tankönyvek minden részökben *határozottan keresztény katolikus jellegűek legyenek*; 2. hogy bennök a *magyar nemzeti szempont sehol szem elől tévesztve ne legyen*; 3. hogy e tankönyvek egyenként és összesen *a leányok eszmekörének gazdagítására és kedélyvilágának fejlesztésére és nemesítésére hassanak*; végül 4. hogy azok a kath. polgári- és felsőbb leányiskolák számára újabb elkészült *hivatalos tanterv minden követelményének megfelelőjenek*.

Ezen tankönyv sorozat *első és második* kötete a „*Magyar olvasókönyv, a polgári és felsőbb leányiskolák* számára, már sajtó alatt van s e hó végével megjelenik a harmadik kötet pedig szinte a nyári szünidő folyamán fog megjelenni. Kérjük, sziveskedjék ezt tudomásul venni s a nevezett könyvekből bevezetetés czéljából mutatvány példányokat rendelni.

Ugyane vállalat 4-ik kötetűl a nyári nagy szünidő alatt fog megjelenni „*Magyarország történelme*“ és rövid idő után a IV-ik osztály számára készülő *irodalomtörténet és olvasókönyv* ugyszintén a *világtörténelem* kerül sajtó alá.

Midőn ezt szives tudomására hozzuk, kérjük, sziveskedjék egyébb a nagym. püspöki kar által kinevezett bizottság jóváhagyásával ellátott kiadványainkat is, melyekről kívánatra külön jegyzeket küldünk, t. figyelmére méltatni.

Budapest, 1895. május hó

Kitünő tisztelettel

LAMPÉL R. (Wodianer F. és Fiai)

Budapest, 1895. Nyomatott Buschmann F.-nél (Harisch-bazár.)